

Sygn. akt V Ca 1446/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 sierpnia 2012 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie V Wydział Cywilny-Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Piotr Wojtysiak (spr.)
Sędziowie:	SO Oskar Rudziński SR del. Magdalena Śliwińska - Stępień
Protokolant:	sekr. sądowy Agnieszka Godziewska

po rozpoznaniu w dniu 22 sierpnia 2012 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa Spółdzielni (...) w W.

przeciwko G. M. (1), Z. M. i R. O.

przy udziale interwenienta ubocznego (...)

o eksmisję

na skutek apelacji pozwanej G. M. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego (...) w Warszawie

z dnia 19 grudnia 2011 r., sygn. akt II C 903/10

1. **oddala apelację;**
2. **zasądza od G. M. (1) na rzecz Spółdzielni (...) w W. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w instancji odwoławczej;**
3. **przyznaje ze Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego (...)) na rzecz radcy prawnego A. K. kwotę 60 (sześćdziesiąt) złotych wraz z należnym podatkiem VAT tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.**

Sygn. akt V Ca 1446/12

UZASADNIENIE

Strona powodowa Spółdzielnia (...) z siedzibą w W. wniosła o nakazanie pozwanym G. M. (1), E. M., Z. M., M. O. i P. O., aby opróżnili i wydali jej lokal mieszkalny (...) znajdujący się w W. przy ul. (...), a nadto wniosła o zasądzenie od pozwanych na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Na uzasadnienie pozwu podała, że pozwani zajmują bez tytułu prawnego ww. lokal. Pozwana G. M. (1) pozostawała członkiem powodowej spółdzielni i przysługiwało jej spółdzielcze lokatorskie prawo do przedmiotowego lokalu. Uchwałą Rady Nadzorczej nr 01/10 z dnia 25 stycznia 2010 r. pozwana została wykluczona ze spółdzielni, na skutek czego prawo do lokalu wygasło. Ponadto podniosła, że wezwała pozwanych do opróżnienia lokalu, jednakże bezskutecznie.

Sąd Rejonowy (...) w Warszawie (...) w dniu 9 marca 2011 r. wydał wyrok zaoczny przeciwko pozwanym, którym w całości uwzględnił żądanie pozwu. Od tego wyroku pozwana, będąca jednocześnie pełnomocnikiem Z. M., złożyła sprzeciw, w którym wniosła o uchylenie wyroku zaocznego oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych. Na uzasadnienie podniosła, że strona powodowa spowodowała wszczęcie przeciwko niej postępowania egzekucyjnego. Zastosowanie wobec niej dwóch postępowań jest zbyt dolegliwe i sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz zasadą słuszności.

Wyrok ten uprawomocnił się wobec pozwanych E. M., P. O. i M. O..

W dniu 5 września 2011 r. strona powodowa wniosła o wezwanie do udziału w sprawie małoletnią R. O., zamieszkującą wraz z pozwaną w przedmiotowym lokalu bez tytułu prawnego. Postanowieniem z dnia 12 września 2011 r. Sąd wezwał małoletnią R. O., przedstawicielem ustawowym której jest pozwana G. M. (1), do udziału w sprawie w charakterze pozwanej.

Wyrokiem z dnia 19 grudnia 2011 r. Sąd Rejonowy (...) w W. uchylił w stosunku do pozwanych G. M. (1) i Z. M. wyrok zaoczny z dnia 9 marca 2011 r. i nakazał pozwanym G. M. (1), Z. M. i małoletniej R. O., aby opróżnili i opuścili oraz wydali stronie powodowej Spółdzielni (...) z siedzibą w W. lokal mieszkalny nr (...) znajdujący się w W. przy ul. (...). Ponadto orzekł, że pozwanym G. M. (1) i małoletniej R. M. przysługuje prawo do lokalu socjalnego, a pozwanemu Z. M. prawo do lokalu socjalnego nie przysługuje oraz nie obciążył pozwanych kosztami procesu, w tym zastępstwa procesowego.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Lokal mieszkalny nr (...) położony w budynku przy ul. (...) w W. znajduje się w zasobach mieszkaniowych Spółdzielni (...) z siedzibą w W.. Spółdzielcze lokatorskie prawo do tego lokalu przysługiwało pozwanej G. M. (1). Na mocy uchwały nr 01/10 Rady Nadzorczej strony powodowej z dnia 25 stycznia 2010 r. pozwana została wykluczona z rejestrów członków spółdzielni, o czym została poinformowana. W dniu 21 września 2010 r. pozwana została wezwana do opróżnienia przedmiotowego lokalu. Postanowieniem Sądu Rejonowego (...) małoletnia R. O. została umieszczona w rodzinie zastępczej, którą stanowi dla niej pozwana G. M. (1).

Pozwana G. M. (1) nie jest w ciąży, nie ma orzeczenia o niepełnosprawności. Pozwana jest zarejestrowana jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej osiąga dochód w wysokości 650 zł. Nie przysługuje jej prawo ani do renty, ani do emerytury. Pozwana zamieszkuje w przedmiotowym lokalu wraz z synem - pozwanym Z. M. oraz małoletnią pozwaną R. O., dla której jest rodziną zastępczą.

Pozwany Z. M. uczy się w szkole dla dorosłych. Nie ma statusu bezrobotnego. Pracuje w pizzerii. Jego dochód miesięczny wynosi 1.200-1.600 zł z tytułu umowy zlecenia. Jest zdrowy. Nie otrzymuje renty.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów złożonych w niniejszej sprawie, które Sąd I instancji w całości uznał za wiarygodne, gdyż ich rzetelność i prawdziwość nie były przez strony kwestionowane, a okazały się być dopuszczonymi jako dowody niezbędne do ustalenia stanu faktycznego oraz na okoliczności uznane przez Sąd Rejonowy za bezsporne, bowiem albo zostały przez strony wprost przyznane, bądź też nie zostały zaprzeczone, co

zostało przez Sąd Rejonowy ocenione na zasadzie art. 230 k.p.c. Ponadto Sąd I instancji ustalił stan faktyczny na podstawie zeznań pozwanej i pozwanego przesłuchiowanych w charakterze strony, którym w całości dał wiarę. Stan faktyczny w niniejszej sprawie w ogóle był bezsporny.

Zdaniem Sądu Rejonowego wniesione w niniejszej sprawie powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Zgodnie z przepisem art. 222 § 1 k.c. właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

W opinii Sądu I instancji okoliczność bezsporną w sprawie było to, iż lokal nr (...) znajdujący się w budynku przy (...) w W. stanowi własność strony powodowej, a pozwanej G. M. (2), jak również pozwanej R. M. i pozwanemu Z. M. nie przysługuje żadne skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania ww. lokalem.

Sąd Rejonowy zaznaczył, że okolicznością również bezsporną było to, że pozwanej G. M. (1) przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego. Jednakże wskutek uchwały Rady Nadzorczej z dnia 25 stycznia 2010 r., mocą której pozwana została wykluczona ze spółdzielni, ww. prawo pozwanej do lokalu wygasło.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 11 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych spółdzielcze lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego wygasa z chwilą ustania członkostwa.

Ponadto Sąd Rejonowy uznał, że pozwanej G. M. (1) oraz pozwanej R. O. przysługuje prawo do lokalu socjalnego.

Zgodnie bowiem z przepisem art. 14 ust. 4 ustawy o z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego Sąd nie może orzec o braku uprawnienia do otrzymania lokalu socjalnego wobec kobiety w ciąży, małoletniego, niepełnosprawnego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 1998 r. Nr 64, póź. 414, z późn. zm.) lub ubezwłasnowolnionego oraz sprawującego nad taką osobą opiekę i wspólnie z nią zamieszkałą, obłożnie chorych, emerytów i rencistów spełniających kryteria do otrzymania świadczenia z pomocy społecznej, osoby posiadającej status bezrobotnego, osoby spełniającej przesłanki określone przez radę gminy w drodze uchwały.

Pozwana R. O. jest małoletnia, natomiast G. M. (1) posiada status osoby bezrobotnej, a ponadto sprawuje opiekę nad R. O.. Dlatego też spełniają one przesłanki z ww. przepisu. Ostatniego natomiast nie można już stwierdzić w przypadku pozwanego Z. M.. Oceniając sytuację majątkową i osobistą pozwanego Sąd Rejonowy doszedł do wniosku, iż pozwany nie spełnia żadnego warunku określonego przez ten przepis.

Jeżeli chodzi o zarzut pełnomocnika pozwanej, iż uchwała o wykluczeniu pozwanej jest nieważna, to w ocenie Sądu I instancji zarzut ten jest bezprzedmiotowy, gdyż Sąd Rejonowy nie jest uprawniony do badania tej kwestii w tym postępowaniu. Stanowisko to znajduje potwierdzenie w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 r. (III CZP 81/04, OSNC 2005/12/204), w którym Sąd Najwyższy (stwierdził, iż Sąd orzekający w sprawie o eksmisję z lokalu mieszkalnego nie jest uprawniony w razie niezaskarżenia uchwały o wykluczeniu członka ze spółdzielni mieszkaniowej - do ustalenia, że nie doszło do wygaśnięcia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu na skutek niezachowania przesłanek określonych w art. 11 ust. 8 w związku z art. 11 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (Dz. U. Nr 71, poz. 733 ze zm.). Co prawda orzeczenie to zostało wydane na nieco odmiennym stanie faktycznym, jednakże jest adekwatne do stanu faktycznego przedmiotowej sprawy.

Ponadto, Sąd Rejonowy zaznaczył, że zarzut ten został podniesiony przez pełnomocnika pozwanej po terminie. Na rozprawie bowiem w dniu 11 lipca 2011 r. Sąd Rejonowy zobowiązał pełnomocników stron do powołania wszystkich twierdzeń i wniosków dowodowych w terminie 2 tygodni. Natomiast zarzut ten został zgłoszony dopiero w piśmie procesowym z dnia 14 września 2011 r. Niezależnie od powyższego, zdaniem Sądu Rejonowego należy wskazać, iż przepisy prawa spółdzielczego przewidują osobny tryb na zaskarżenie uchwał spółdzielni, o czym pozwana została poinformowana i pomimo pouczenia nie zaskarżyła uchwały. Poza tym sprawy te są rozpoznawane przez Sąd Okręgowy. Co więcej strona powodowa wykazała, że pozwana została zawiadomiona o posiedzeniu Rady Nadzorczej.

W opinii Sądu Rejonowego nie mógł zostać również uwzględniony zarzut pełnomocnika pozwanej, iż powództwo jest bezzasadne z uwagi na przepis art. 5 k.c. Powoływanie się bowiem na naruszenie zasad współżycia społecznego wymaga wskazania, jaka konkretnie zasada została naruszona oraz wskazanie pełnej treści powoływanej zasady. Pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie wskazała tych zasad, zatem Sąd Rejonowy nie mógł się pochylić nad tym zarzutem.

O kosztach Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. i nie obciążył pozwanych kosztami procesu, w tym kosztami zastępstwa procesowego. Rozstrzygając o kosztach postępowania w oparciu o powyższy przepis Sąd Rejonowy wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy oraz sytuację majątkową i życiową pozwanych.

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej G. M. (1), Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. poz. 10, nr 65 ze zm.) oraz § 9 w zw. z § 2 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu {Dz. U. z 2002 roku. Nr 163, późn. 1349 z późn. zm.).

Sąd Rejonowy oddalił również wniosek interwenienta ubocznego o zasądzenie kosztów sądowych na podstawie art. 107 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana G. M. (1), zaskarżając go w części co do pkt I, zarzucając mu:

1. naruszenie przepisów postępowania tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i błędne ustalenie, że nie zachodzi w przedmiotowej sprawie naruszenie zasad współżycia społecznego i orzeczenie w związku z tym eksmisji z lokalu,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 5 k.c. poprzez uwzględnienie powództwa w sytuacji, gdy żądanie to stanowi naruszenie praw podmiotowych powoda i godzi w zasady współżycia społecznego.

Wobec w/w zarzutów apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie w całości powództwa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Sąd Rejonowy poczynił w analizowanej sprawie prawidłowe ustalenia faktyczne na podstawie przeprowadzonego postępowania dowodowego. Z poczynionych ustaleń wyciągnięte zostały prawidłowe wnioski prawne i poprawnie sąd pierwszej instancji zinterpretował treść oraz znaczenie zastosowanych przepisów. Także uzasadnienie zaskarżonego wyroku odpowiadało wymogom określonym w art. 328 k.p.c., co pozwoliło Sądowi Okręgowemu na merytoryczną kontrolę orzeczenia. Stąd, w niniejszej sprawie sąd drugiej instancji na podstawie art. 382 k.p.c. przyjął ustalenia faktyczne i wnioski prawne Sądu Rejonowego jako swoje własne. W tej sytuacji rozważeniu podlegały jedynie zarzuty zawarte w apelacji strony pozwanej.

Należy zauważyć, że zarzuty apelacji sprowadzają się w istocie do odwoływania się do zasad słuszności, wskazywania na trudną sytuację osobistą pozwanych i niekorzystne warunki mieszkaniowe, bez poparcia wniosków apelacji podstawami natury merytorycznej, mogącymi skutecznie wykazać błąd w rozumowaniu Sądu I instancji.

Sąd Rejonowy (w pełni trafnie w ocenie Sądu Okręgowego) przyjął, w odniesieniu do właściwej analizy ujawnionych okoliczności i materiałów niniejszej sprawy, że strona powodowa może zasadnie domagać się eksmisji pozwanych z lokalu, którego jest właścicielem, gdyż ci nie legitymują się skutecznym tytułem prawnym do zajmowania danego lokalu.

Trzeba mieć na uwadze, że pozwana G. M. (1), której przysługiwało spółdzielcze lokatorskie prawo do spornego lokalu, uchwałą nr 1/10 Rady Nadzorczej z dnia 25 stycznia 2010 r. została wykluczona z członkostwa w spółdzielni, a zatem pozwanej nie przysługuje żadne skuteczne wobec właściciela uprawnienie do władania lokalem.

Sąd Rejonowy przeprowadził w tym przedmiocie w pisemnym uzasadnieniu swego orzeczenia bardzo obszerny wywód, przedstawiając rzeczową i poprawnie prawną argumentację takiego stanowiska – co Sąd Okręgowy w pełni podziela, nie znajdując potrzeby powtarzania tych samych motywów na obecnym etapie postępowania.

Zasady współżycia społecznego, na które powołuje się pozwana w swej apelacji nie mogą skutkować oddaleniem powództwa Spółdzielni (...), gdyż domaga się ono wydania przedmiotowego lokalu w warunkach nie pozwalających na przyjęcie, że czyniąc to nadużywa swego prawa (art. 5 kc). Trudna sytuacja materialna pozwanej oraz fakt, iż sprawuje opiekę nad małoletnią R. O. zostały uwzględnione przy ocenie uprawnienia pozwanej G. M. (1) do lokalu socjalnego, o czym Sąd Rejonowy orzekł w pkt II wyroku.

Mając to na uwadze Sąd Okręgowy oddalił omawianą apelację działając na podstawie art. 385 kpc. O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej G. M. (1), Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 22³ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. poz. 10, nr 65 ze zm.).